

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU POSEBNOG SPORAZUMA O PRVOJ KREDITNOJ LINIJI BROJ CRS1025 01 D ZA FINANSIRANJE PROGRAMSKE OPERACIJE ZA RAZVOJNU POLITIKU ZELENOG RASTA U SRBIJI IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I FRANCUSKE AGENCIJE ZA RAZVOJ

Član 1.

Potvrđuje se Posebni sporazum o Prvoj kreditnoj liniji broj CRS1025 01 D za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Republike Srbije i Francuske agencije za razvoj, koji je potpisan u Beogradu, 26. juna 2023. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Posebnog sporazuma o Prvoj kreditnoj liniji broj CRS1025 01 D za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Republike Srbije i Francuske agencije za razvoj, u originalu na engleskom jeziku i prevodu na srpski jezik glasi:

FIRST CREDIT SPECIFIC AGREEMENT N° CRS1025 01 D
FOR THE FINANCING OF THE SERBIA GREEN AGENDA PROGRAMMATIC
DEVELOPMENT POLICY OPERATION

BETWEEN:

REPUBLIC OF SERBIA represented by the Government of the Republic of Serbia, through Minister of Finance, Mr. Siniša Mali, duly authorised to sign this agreement,

(“**Republic of Serbia**” or the “**Borrower**”);

AND

AGENCE FRANCAISE DE DEVELOPPEMENT, a French public entity governed by French law, with its registered office at 5, Rue Roland Barthes, 75598 Paris Cedex 12, France, registered with the Trade and Companies Register of Paris under number 775 665 599, represented by Dominique Hautbergue, in his capacity as Head of Western Balkans regional office, duly authorised to sign this agreement,

(“**AFD**” or the “**Lender**”);

WHEREAS

- (A) The Lender and the Borrower entered into a framework agreement on 26 June 2023 (the “Framework Agreement”) for the purpose of financing the Program as defined in Schedule 1A (*Program Description*) of the Framework Agreement (the “**Program**”).
- (B) In the context of the Program, the Borrower intends to implement the First Program Phase.
- (C) Pursuant to resolution n° C20221267 of its *Conseil d’Administration* dated December 15, 2022, AFD has agreed to make available to the Borrower through the Framework Agreement, a first Credit of an aggregate amount of one hundred and thirty five millions euros (EUR 135,000,000) (the “First Credit”), under the general conditions set out in the Framework Agreement and the specific conditions set out in this First Credit Specific Agreement.

THEREFORE, THE PARTIES HAVE AGREED AS FOLLOWS:

1. Definitions and Construction

Capitalised words and expressions used in this First Credit Specific Agreement (including those appearing in the recitals above and in the Schedules) shall have the meaning given to them in the Framework Agreement, except as otherwise provided in this First Credit Specific Agreement.

Words and expressions used in this First Credit Specific Agreement shall be construed pursuant to the provisions of Schedule 2 (*Definitions & Construction*) of the Framework Agreement, unless a contrary indication appears.

2. Credit

Subject to the terms of the Finance Documents, the Lender makes available to the Borrower the First Credit in a maximum aggregate amount of one hundred and thirty five million euros (EUR 135,000,000) for the financing of the First Program Phase.

3. General Terms and Conditions - Framework Agreement

The terms and conditions set out in out the Framework Agreement constitute an integral part of this First Credit Specific Agreement.

Then, the terms and conditions applicable to the First Credit will be those set out in the Framework Agreement completed where applicable by those of this First Credit Specific Agreement.

4. Availability of the Credit and repayment

The Deadline for Drawdown applicable to the First Credit is February 15, 2024.

The Grace Period applicable to the First Credit is thirty-six (36) months starting from the Signing Date of the First Credit Specific Agreement.

The Payment Dates applicable to the First Credit are April 15 and October 15 of each year.

The number of equal semi-annual instalments in principal amount applicable to the First Credit is fourteen (14).

The first Payment Date on the principal amount of the First Credit is October 15, 2026.

The last Payment Date on the principal amount of the First Credit is April 15, 2033.

5. Financial terms

The financial terms of the First Credit are as follows:

Amount: one hundred and thirty five million euros (EUR 135,000,000)

Margin: zero point sixty per cent (0.60%) per annum.

Fixed Reference Rate: three point sixty-nine per cent (3.69%)

Signing Rate Setting Date: June 21, 2023

Index Rate as at the Signing Rate Setting Date: two point ninety-five per cent (2.95%).

Prepayment Compensatory Indemnity: the Prepayment Compensatory will be calculated by applying the following percentage to the amount of the Credit which is repaid in advance:

- (a) if the repayment occurs between the Signing Date (included) and the 1st anniversary (excluded) of the Signing Date: two point five per cent (2.5%);

- (b) if the repayment occurs between the 1st anniversary (included) and the 2nd anniversary (excluded) of the Signing Date: one point five per cent (1.5%);
- (c) if the repayment occurs between the 2nd anniversary (included) and the 6th anniversary (excluded) of the Signing Date: one per cent (1%);
- (d) if the repayment occurs after the 6th anniversary (included) of the Signing Date: zero point five per cent (0.5%).

6. Effective Global Rate (*Taux Effectif Global*)

In order to comply with Articles L. 314-1 to L.314-5 and R.314-1 *et seq.* of the French Consumer Code and L. 313-4 of the French Monetary and Financial Code, the Lender informs the Borrower, which the Borrower recognizes and accepts, that the effective global rate (*taux effectif global*) applicable to the First Credit may be evaluated at an annual rate of three point eighty-two per cent (3.82%) on the basis of a three hundred and sixty-five (365) day year, and an Interest Period of six (6) months at a period rate of one point eighty-nine per cent (1.89%), subject to the following:

- (a) the above rates are given for information purposes only;
- (b) the above rates are calculated on the basis that:
 - (i) drawdown of the First Credit in full at fixed rate on the Signing Date of the First Credit Specific Agreement;
 - (ii) the fixed rate for the duration of the facility should be equal to three point sixty-nine per cent (3.69%) per annum ;
- (c) the above rates take into account the fees and costs payable by the Borrower under this First Credit Specific Agreement, assuming that such fees and costs will remain fixed and will apply until the repayment in full of the Credit.

7. Representations

On the Signing Date of the First Credit Specific Agreement, the Borrower represents that the representations and warranties given pursuant to Clause 12 (*Representations and Warranties*) of the Framework Agreement are accurate.

8. Governing law, enforcement and election of domicile

- (a) Governing Law

This First Credit Specific Agreement is governed by French law.

- (b) Arbitration

Any dispute arising out of or in connection with the First Credit Specific Agreement shall be referred to and finally settled by arbitration under the Rules of Conciliation and Arbitration of the International Chamber of Commerce applicable on the date of commencement of arbitration proceedings, by one or more arbitrators to be appointed in accordance with such Rules.

The seat of arbitration shall be Paris and the language of arbitration shall be English.

This arbitration clause shall remain in full force and effect if the First Credit Specific Agreement is declared void or is terminated or cancelled and following expiry of the First Credit Specific Agreement. The Parties' contractual obligations under the First Credit Specific Agreement are not suspended if a Party initiates legal proceedings against the other Party.

The Parties expressly agree that, by signing the First Credit Specific Agreement, the Borrower irrevocably waives all rights of immunity in respect of jurisdiction or performance on which it could otherwise rely.

For the avoidance of doubt, this waiver includes a waiver of immunity from:

- (i) Any suit or legal, judicial or arbitral process arising out of, in relation to or in connection with this First Credit Specific Agreement;
- (ii) Giving of any relief by way of injunction or order for specific performance or for the recovery of assets or revenues;
- (iii) Any effort to confirm, recognize, enforce or execute any decision, settlement, award judgment, execution order or, in an action in rem, any effort for the arrest, for the arrest, detention or sale of any of its assets and revenues that result from any arbitration, or any legal, judicial or administrative proceedings.

The Borrower does not waive any immunity in respect of any present or future (i) "premises of the mission" as defined in the Vienna Convention on Diplomatic Relations signed in 1961, (ii) "consular premises" as defined in the Vienna Convention on Consular Relations signed in 1963, (iii) assets that cannot be in commerce, (iv) military property or military assets and buildings, weapons and equipment designated for defence, state and public security, (v) receivables the assignment of which is restricted by law, (vi) natural resources, common use items, grids in public ownership, river basin land and water facilities in public ownership, protected natural heritage in public ownership and cultural heritage in public ownership, (vii) real estate in public ownership which is, partly or entirely, used by the authorities of the Republic of Serbia, autonomous provinces or local self-government for the purpose of exercising their rights and duties; (viii) the state's, autonomous province's or local government's stocks and shares in companies and public enterprises, unless the relevant entity consented to the establishment of a pledge over such stocks or shares, (ix) movable or immovable assets of health institutions, unless a mortgage was established based on the government's decision, (x) monetary assets and financial instruments determined as financial collateral in accordance with the law regulating financial collateral including monetary assets and financial instruments which are pledged in accordance with such law or (xi) other assets exempt from enforcement by international law or international treaties.

(c) Election of domicile

Without prejudice to any applicable law, for the purposes of serving judicial and extrajudicial documents in connection with any action or proceedings referred to above, the Borrower irrevocably elects domicile at the address set out in Clause 18.1 (*Communications in writing and addresses*) of the Framework Agreement for service of process, and AFD chooses the address

“AFD SIEGE” set out in Clause 18.1 (*Communications in writing and addresses*) of the Framework Agreement for service of process.

9. Entry into Force

This First Credit Specific Agreement comes into force on the Effective Date, as defined in Framework Agreement and remains in full force and effect for as long as any amount is outstanding under the First Credit Specific Agreement.

Executed in three (3) originals, one (1) for the Lender and two (2) for the Borrower, in Belgrade, Republic of Serbia, on 26 June 2023.

THE BORROWER

REPUBLIC OF SERBIA

Represented by:

Name: Siniša Mali

Capacity: Deputy Prime Minister and Minister of Finance

THE LENDER

AGENCE FRANCAISE DE DEVELOPPEMENT

Represented by :

Name: Dominique Hautbergue

Capacity: Head of Western Balkans regional office

Co-signatory, His Excellency Mr. Pierre Cochard, Ambassador of France

**POSEBNI SPORAZUM O PRVOJ KREDITNOJ LINIJI BROJ CRS1025 01 D ZA
FINANSIRANJE PROGRAMSKE OPERACIJE ZA RAZVOJNU POLITIKU
ZELENOG RASTA U SRBIJI**

ZAKLJUČEN IZMEĐU:

REPUBLIKE SRBIJE, koju zastupa Vlada Republike Srbije posredstvom ministra finansija, g-din Siniša Mali, koji je ovlašćen da potpiše ovaj sporazum,

(u daljem tekstu: „**Republika Srbija**” ili „**Zajmoprimac**”);

I

FRANCUSKE AGENCIJE ZA RAZVOJ, javnog subjekta Francuske čiji je rad uređen pravom Francuske, sa sedištem na adresi 5, Rue Roland Barthes, 75598 Paris Cedex 12, Francuska, upisanog u Trgovinski i registar privrednih društava u Parizu pod brojem 775 665 599, koje zastupa Dominique Hautbergue, u svojstvu direktora regionalne kancelarije za Zapadni Balkan, ovlašćen da potpiše ovaj sporazum,

(u daljem tekstu: „**AFD**” ili „**Zajmodavac**”);

BUDUĆI DA

- (A) Zajmodavac i Zajmoprimac su zaključili okvirni sporazum na dan 26. juna 2023. godine (u daljem tekstu: „Okvirni sporazum”) u cilju finansiranja Programa u skladu sa definicijom iz Priloga 1A (*Opis Programa*) Okvirnog sporazuma (u daljem tekstu: „**Program**”).
- (B) U kontekstu Programa, Zajmoprimac namerava da realizuje Prvu fazu Programa.
- (C) U skladu sa rešenjem svog Upravnog odbora broj C20221267 od 15. decembra 2022. godine, AFD se saglasila da Zajmoprimcu u skladu sa Okvirnim sporazumom stavi na raspolaganje prvi Kredit u ukupnom iznosu od stotinu trideset pet miliona evra (135.000.000 EUR) (u daljem tekstu: „Prvi kredit”), pod opštim uslovima iz Okvirnog sporazuma i posebnim uslovima iz Posebnog sporazuma o Prvom kreditu.

NA OSNOVU NAPRED NAVEDENOG, STRANE SU SE STOGA SPORAZUMELE O SLEDEĆEM:

1. Definicije i tumačenje

Reči i izrazi napisani velikim početnim slovom koji se koriste u ovom posebnom sporazumu o Prvom kreditu (uključujući i u napred navedenoj preambuli i u Prilozima) imaju značenja koja su im data u Okvirnom sporazumu, osim ako u ovom posebnom sporazumu o Prvom kreditu nije propisano drugačije.

Reči i izrazi koji se koriste u ovom posebnom sporazumu o Prvom kreditu tumače se u skladu sa odredbama Priloga 2 (*Definicije i tumačenje*) Okvirnog sporazuma, osim ako nije navedeno drugačije.

2. Kredit

U skladu sa uslovima iz Finansijske dokumentacije, Zajmodavac stavlja na raspolaganje Zajmoprimcu Prvi kredit u maksimalnom ukupnom iznosu od stotinu trideset pet miliona evra (135.000.000 EUR) za finansiranje Prve faze Programa.

3. Opšti uslovi – Okvirni sporazum

Uslovi iz Okvirnog sporazuma su sastavni deo ovog posebnog sporazuma o Prvom kreditu.

U skladu sa napred navedenim, uslovi koji se primenjuju na Prvi kredit su uslovi iz Okvirnog sporazuma dopunjeni, tamo gde je to primenjivo, uslovima iz ovog posebnog sporazuma o Prvom kreditu.

4. Dostupnost Kredita i otplata

Rok za povlačenje sredstava koji se primenjuje na Prvi kredit je 15. februar 2024. godine.

Period počeka koji se primenjuje na Prvi kredit je trideset šest (36) meseci počevši od Datuma potpisivanja Posebnog sporazuma o Prvom kreditu.

Dani plaćanja koji se primenjuju na Prvi kredit su 15. april i 15. oktobar svake godine.

Broj jednakih polugodišnjih rata glavnice koje se primenjuju na Prvi kredit je četrnaest (14).

Prvi Datum plaćanja glavnice Prvog kredita je 15. oktobar 2026. godine.

Poslednji Datum plaćanja glavnice Prvog kredita je 15. april 2033. godine.

5. Finansijski uslovi

Finansijski uslovi Prvog kredita su sledeći:

Iznos: stotinu trideset pet miliona evra (135.000.000 EUR)

Marža: nula koma šezdeset odsto (0,60%) godišnje.

Fiksna referentna stopa: tri koma šezdeset devet odsto (3,69%)

Datum utvrđivanja početne kamatne stope: 21. jun 2023. godine

Indeksna stopa na Datum utvrđivanja početne kamatne stope: dva koma devedeset pet odsto (2,95%).

Obeštećenje za prevremenu otplatu: Obeštećenje za prevremenu otplatu obračunava se primenom sledećih procenata na iznos Kredita koji se prevremeno otplati:

- (a) ako otplata nastupi između Datuma potpisivanja (uključujući i taj dan) i prve godišnjice Datuma potpisivanja (isključujući taj dan): dva koma pet odsto (2,5%);
- (b) ako otplata nastupi između prve godišnjice Datuma potpisivanja (uključujući taj dan) i druge godišnjice Datuma potpisivanja (isključujući taj dan): jedan koma pet odsto (1,5%);
- (c) ako otplata nastupi između druge godišnjice Datuma potpisivanja (uključujući taj dan) i šeste godišnjice Datuma potpisivanja (isključujući taj dan): jedan odsto (1%);
- (d) ako otplata nastupi nakon šeste godišnjice Datuma potpisivanja (uključujući taj dan): nula koma pedeset odsto (0,5%).

6. Efektivna ukupna stopa (*Taux Effectif Global*)

U skladu sa članovima od L. 314-1 do L.314-5 i R.314-1 i dalje Privrednog zakonika Francuske i članom L. 313-4 francuskog monetarnog i finansijskog zakonika, Zajmodavac obaveštava Zajmoprimca, pri čemu Zajmoprimac priznaje i prihvata, da efektivna ukupna stopa (*taux effectif global*) koja se primenjuje na Prvi kredit može biti obračunata po godišnjoj stopi od tri koma osamdeset dva odsto (3,82%) na osnovu kalendarske godine od tristotine

šezdeset pet (365) dana i uz Kamatni period od šest (6) meseci po stopi perioda od jedan koma osamdeset devet odsto (1,89%), pri čemu:

- (a) napred navedene stope se daju samo u informativne svrhe;
- (b) napred navedene stope su obračunate na osnovu sledećeg:
 - (i) povlačenje Prvog kredita u potpunosti po fiksnoj stopi na Datum potpisivanja Posebnog sporazuma o Prvom kreditu;
 - (ii) fiksna stopa za vreme trajanja kreditne linije treba da iznosi tri koma šezdeset devet odsto (3,69%) godišnje;
- (c) kod napred navedenih stopa u obzir se uzimaju naknade i troškovi koje snosi Zajmoprimac u skladu sa ovim posebnim sporazumom o Prvom kreditu, pod uslovom da te naknade i troškovi ostaju fiksni i primenjuju se sve do otplate Kredita u celini.

7. Izjave

Na Datum potpisivanja Posebnog sporazuma o Prvom kreditu, Zajmoprimac izjavljuje da su izjave i garancije date u skladu sa članom 12 (*Izjave i garancije*) Okvirnog sporazuma tačne.

8. Merodavno pravo, izvršenje i izbor sedišta

- (a) Merodavno pravo

Na ovaj posebni ugovor o Prvom kreditu primenjuje se pravo Francuske.

- (b) Arbitraža

Svaki spor koji nastane povodom Posebnog sporazuma o Prvom kreditu ili u vezi sa njim upućuje se na arbitražu i konačno rešava tim putem u skladu sa Arbitražnim pravilima Međunarodne privredne komore koja se primenjuju na datum početka arbitražnog postupka, i to od strane jednog ili više arbitara koji će biti imenovani u skladu sa tim Pravilima.

Sedište arbitraže je u Parizu, a jezik arbitraže je engleski.

Ova odredba o arbitraži ostaje na snazi i primenjuje se u potpunosti ako se Posebni sporazum o Prvom kreditu proglašeni ništavnim ili raskine ili otkáže i nakon isteka Posebnog sporazuma o Prvom kreditu. Ugovorne obaveze Strana u skladu sa Posebnim sporazumom o Prvom kreditu ne prestaju da važe ako jedna Strana pokrene sudski postupak protiv druge Strane.

Strane izražavaju izričitu saglasnost da se, potpisivanjem Posebnog sporazuma o Prvom kreditu, Zajmoprimac neopozivo odriče svih prava na imunitet u pogledu nadležnosti ili izvršenja na koji bi inače mogao da se pozove.

Da bi se izbegla svaka sumnja, ovo odricanje obuhvata odricanje od imuniteta od:

- (i) bilo kakve tužbe ili pravnog, sudskog ili arbitražnog procesa koji proističe iz ovog posebnog sporazuma o Prvom kreditu ili je vezan za njega ili se odnosi na njega;
- (ii) izricanja zaštitnih mera ili sudskog naloga radi izvršavanja određene radnje ili povraćaja imovine ili prihoda;
- (iii) bilo koje radnje u cilju potvrđivanja, priznavanja, izvršenja ili sprovođenja bilo kakve odluke, namirenja, dosuđenja, izvršnog rešenja ili, u slučaju stvarne tužbe, bilo koje radnje u cilju

plenidbe, oduzimanja ili prodaje bilo koje njegove imovine i prihoda koji proističu iz arbitraže ili bilo kog pravnog, sudskog ili upravnog postupka.

Zajmoprimac se ne odriče bilo kakvog imuniteta u pogledu bilo kojih sadašnjih ili budućih (i) „prostorija misije” u skladu sa definicijom iz Bečke konvencije o diplomatskim odnosima iz 1961. godine, (ii) „konzularnih prostorija” u skladu sa definicijom iz Bečke konvencije o konzularnim odnosima iz 1963. godine, (iii) imovine koja nisu predmet pravnog prometa, (iv) vojne imovine i objekata, oružja i opreme namenjenih odbrani i državnoj i javnoj bezbednosti, (v) potraživanja čiji je prenos ograničen zakonom, (vi) prirodnih bogatstava, dobara u opštoj upotrebi, mreža u javnoj svojini, vodnog zemljišta i vodnih objekata u javnoj svojini, zaštićenih prirodnih dobara u javnoj svojini, kulturnih dobara u javnoj svojini, (vii) nepokretnosti u javnoj svojini koje, u celini ili delimično, koriste organi Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave za ostvarivanje njihovih prava i dužnosti; (viii) udela odnosno akcija koje javna preduzeća i privredna društva čiji je vlasnik Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave imaju u privrednim društvima, osim ukoliko postoji saglasnost Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave na uspostavljanje zaloge na tim udelima, odnosno akcijama; (ix) pokretnih i nepokretnih stvari koje koriste zdravstvene ustanove, osim u slučajevima u kojima je hipoteka zasnovana na osnovu odluke Vlade; (x) novčanih sredstava i finansijskih instrumenata koji su utvrđeni kao sredstvo obezbeđenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje finansijsko obezbeđenje, uključujući novčana sredstva i finansijske instrumente na kojima je ustanovljeno založno pravo u skladu sa tim zakonom; ili (xi) drugih prava i stvari koji su međunarodnim pravom ili međunarodnim ugovorom izuzeti od izvršenja.

(c) Izbor sedišta

Bez diranja u odredbe bilo kog primenjivog zakona, za potrebe dostave sudskih i vansudskih pismena u vezi sa bilo kojom gore navedenom radnjom ili postupkom, Zajmoprimac za potrebe dostave neopozivo bira sedište na adresi iz člana 18.1 (*Pismena komunikacija i adrese*) Okvirnog sporazuma, a AFD za potrebe dostave bira adresu „AFD SIEGE” iz člana 18.1 (*Pismena komunikacija i adrese*) Okvirnog sporazuma.

9. Stupanje na snagu

Ovaj posebni sporazum o Prvom kreditu stupa na snagu na Datum stupanja na snagu, kako je navedeno u Okvirnom sporazumu i ostaje na snazi i primenjuje se sve dok preostane bilo koji iznos za plaćanje prema Posebnom sporazumu o Prvom kreditu.

Ovaj sporazum je sačinjen u tri (3) izvorna primerka, jedan (1) za Zajmodavca i dva (2) za Zajmoprimca, i potpisan u Beogradu, Republika Srbija, na dan 26. jun 2023. godine.

ZAJMOPRIMAC

REPUBLIKA SRBIJA

Koju zastupa:

Ime i prezime: Siniša Mali

U svojstvu: Potpredsednik Vlade i ministar finansija

ZAJMODAVAC

FRANCUSKA AGENCIJA ZA RAZVOJ

Koju zastupa:

Ime i prezime: Dominique Hautbergue

U svojstvu: Direktor regionalne kancelarije za Zapadni Balkan

Supotpisnik, njegova ekselencija Pjer Košar, ambasador Francuske

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojom je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kad je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA - POTVRĐIVANJE

Razlozi za potvrđivanje Okvirnog sporazuma broj CRS1025 o kreditnim linijama za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Francuske agencije za razvoj, kao Zajmodavca i Republike Srbije, kao Zajmoprimca, potpisanog u Beogradu, 26. juna 2023. godine (u daljem tekstu: Okvirni sporazum), sadržani su u činjenici da je Francuska agencije za razvoj odobrila zajam u iznosu do 135.000.000 evra Republici Srbiji, kao zajmoprimcu.

Prema odredbi člana 5. stav 2. Zakona o javnom dugu („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15, 95/18, 91/19 i 149/20) Narodna skupština, između ostalog, odlučuje o zaduživanju Republike Srbije putem uzimanja dugoročnih kredita.

Takođe, Narodna skupština potvrđuje ugovore kojima se stvaraju finansijske obaveze za Republiku Srbiju, u skladu sa odredbama člana 14. stav 1. Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni glasnik RS”, broj 32/13).

Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 138/22 i 75/23) u članu 3. predviđeno je zaduživanje kod Francuske agencije za razvoj (u daljem tekstu: AFD) do iznosa od 135.000.000 evra za DPL zajam za razvojnu politiku zelenog rasta (u daljem tekstu: Program).

Politika Vlade je usmerena na unapređenje zakonskih i političkih reformi za rešavanje pitanja u pogledu povećanja otpornosti na buduće izazove i rizike povezane sa klimatskim promenama, kao i da reši hitan izazov zagađenja vazduha putem prelaska na čiste izvore energije.

Navedeni Program podržava sprovođenje strateških ciljeva u kontekstu procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji (u daljem tekstu: EU), kao i usklađivanje sa novim evropskim zelenim sporazumom EU i obezbeđuje sinergiju sa inicijativama različitih razvojnih partnera.

Program je osmišljen tako da doprinese usvajanju pravnih tekovina EU u oblastima energetike, zaštite životne sredine i klime kako bi se otvorio put ka približavanju i pristupanju EU, kao i ispunjenju ugovornih obaveza koje je Srbija preuzela u okviru svog punopravnog članstva u Evropskoj energetskoj zajednici (EEZ).

Cilj Programa je podrška zelenoj tranziciji radi podsticanja institucionalnih reformi i reformi javnih politika u cilju „ozelenjavanja” makroekonomskog i fiskalnog okvira, povećanja otpornosti Republike Srbije na negativne uticaje klimatskih promena, jačanja ekološke održivosti i modernizacije energetskog sektora Republike Srbije. Odabrane reforme koje su predviđene ovim zajmom predstavljaju ključne aktivnosti javnih politika i institucionalne aktivnosti iz programa Vlade usmerenog na ostvarivanje klimatske neutralnosti.

Imajući u vidu veliki značaj sprovođenja reformi u oblasti zaštite životne sredine i neophodnost u jačanju mehanizama koji će odgovoriti brojnim negativnim efektima nastalim usled klimatskih promena, AFD kao razvojni partner uz Međunarodnu banku za obnovu i razvoj i Nemačku razvojnu banku KfW, Frankfurt na Majni (u daljem tekstu: KfW), potvrdila je spremnost da obezbedi paralelno finansiranje kroz odobrenje zajma Republici Srbiji. U skladu sa navedenim,

Republika Srbija je potpisala posebne sporazume o finansiranju sa svakom od finansijskih institucija, kako sa AFD, tako i sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj i KfW. Navedene finansijske institucije će zajednički finansirati Program u skladu sa dogovorenim parametrima finansiranja.

Program reformi koji će se podržati ovim zajmom podeljen je na tri stuba, i to:

Stub 1: „Bliže usaglašavanje fiskalnog upravljanja sa klimatskim planovima”;

Stub 2: „Ubrzavanje tranzicije ka čistim izvorima energije”; i

Stub 3: „Usaglašavanje sa standardima Evropske unije o zaštiti životne sredine i klimatskoj akciji”.

Reforme podržane u okviru prvog stuba ovog programa organizovane su u tri prethodne akcije koje je neophodno sprovesti kako bi se ostvarili očekivani rezultati u određenom vremenskom periodu. Navedene reforme vezane su za uvođenje unutargodišnjeg izveštavanja o izvršenju budžeta uz upotrebu iste budžetske klasifikacije koja se koristi za pripremu godišnjeg budžeta, kako bi se povećala transparentnost budžetskih rashoda; unapređenje upravljanja fiskalnim rizicima kako bi se u obzir uzeo potencijalni uticaj prirodnih nepogoda na javne finansije i uvelo posebno izveštavanje o rizicima vezanim za klimatske promene; i reforme sistema upravljanja javnim ulaganjima kako bi se prepoznali dodatni kriterijumi prilikom izbora projekata za finansiranje i dala prednost onim projektima koji imaju pozitivan uticaj na životnu sredinu i klimatske uslove.

Reforme obuhvaćene drugim stubom podrazumevaju reforme vezane za: sprovođenje aukcija za kapacitete za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i definisanje okvira javne politike u vezi sa obnovljivim vodonikom. Pored navedenog, reformama u okviru drugog stuba omogućiće se stvaranje institucionalnog okvira za unapređenje energetske efikasnosti stambenih objekata uspostavljanjem Uprave za energetske efikasnost u sastavu Ministarstva rudarstva i energetike; obezbediće se inovacije u oblasti čistih izvora energije i novih poslovnih modela u distributivnoj mreži realizovanim razdvajanjem operatera distributivnog sistema „Elektrodistribucija Srbije” d.o.o. od JP „Elektroprivreda Srbije” (EPS); i obezbediće se finansijska održivost EPS-a putem povećanja tarifa za električnu energiju, pri čemu će se i energetske ugrožene kupce zaštiti od uticaja rasta cena kroz proširenje obima subvencija za energetske ugrožene kupce. Potrebno je napomenuti da je pravna forma JP „Elektroprivreda Srbije” (EPS) promenjena u akcionarsko društvo „Elektroprivreda Srbije” u aprilu 2023. godine.

Poslednji Stub 3 „Usaglašavanje sa standardima Evropske unije o zaštiti životne sredine i klimatskoj akciji” podeljen je u dve prethodne aktivnosti i podrazumeva reforme koje se odnose na usvajanje podzakonskih akata koji će omogućiti upravljanje emisijama gasova sa efektom staklene bašte (GHG) u skladu sa Zakonom o klimatskim promenama („Službeni glasnik RS”, broj 26/21); jačanje sistema za upravljanje komunalnim otpadom kroz usvajanje akcionog plana za prioritete intervencije čije će se sprovođenje dodatno podstaći usvajanjem izmena i dopuna Zakona o upravljanju otpadom, kao i unapređenje upravljanja kvalitetom vazduha kroz usvajanje Nacionalnog programa zaštite vazduha koji će služiti kao sveobuhvatni okvir višesektorskih intervencija usklađen sa Paketom javnih politika za čist vazduh EU.

Glavnu ulogu u praćenju statusa realizacije Programa će imati Svetska banka posredstvom nadzornih misija i praćenjem pokazatelja rezultata. Pokazatelji rezultata će se pratiti na osnovu ekonomskih podataka i informacija o usvojenim propisima koje će obezbediti odgovarajući državni organi i komisije i koji će biti objavljeni u zvaničnim izvorima.

Ministarstvo finansija će biti nadležno za sveukupni nadzor nad sprovođenjem Programa i ocenu implementacije predložene reformske agende, kao i koordinaciju aktivnosti s drugim nadležnim ministarstvima i institucijama. Pored Ministarstva finansija, ključnu ulogu u sprovođenju predmetnog programa će imati Ministarstvo rudarstva i energetike i Ministarstvo zaštite životne sredine.

Program će se realizovati u dve faze. Za Prvu fazu Programa AFD će izdvojiti do 135.000.000 evra, KfW iznos do 105.000.000 evra, dok je Međunarodna banka za obnovu i razvoj opredelila 149.900.000 evra (160.000.000 američkih dolara u skladu sa primenjenim kursom za evro kako je dogovoreno na pregovorima). Predviđeni indikativni iznos za finansiranje Druge faze Programa od strane AFD i KfW je 270.000.000 evra (od toga AFD i KfW svaka u iznosu do 135.000.000 evra) i dodatnih 160.000.000 američkih dolara koje će obezbediti Međunarodna banka za obnovu i razvoj.

Zaključkom Vlade 05 Broj: 48-396/2023 od 19. januara 2023. godine, utvrđena je Osnova za vođenje pregovora sa Francuskom agencijom za razvoj u vezi sa odobravanjem Programskog zajma za razvojne politike za podršku zelenoj tranziciji - DPL i određen je pregovarački tim Republike Srbije.

Na pregovorima je, između ostalog, dogovoreno da AFD i Republika Srbija zaključe više sporazuma: Okvirni sporazum koji obuhvata zajmove za Prvu i Drugu fazu Programa i dva posebna sporazuma koji će se zaključiti za svaku fazu posebno. Okvirnim sporazumom definisani su opšti uslovi za obe faze Programa, dok su Posebnim sporazumom o Prvom kreditu (u daljem tekstu: Posebni sporazum) definisani odgovarajući uslovi za Prvu fazu Programa. Uslovi koji se budu primenjivali za Drugu fazu Programa će biti kasnije definisani u Posebnom sporazumu o Drugom kreditu.

Nakon uspešno završenih pregovora, Vlada je Zaključkom 05 Broj: 48-4994/2023-1 od 8. juna 2023. godine prihvatila Izveštaj sa pregovora sa Francuskom agencijom za razvoj u vezi sa odobravanjem Okvirnog sporazuma o kreditnim linijama i Posebnog sporazuma o Prvoj kreditnoj liniji za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji i usvojila Nacrt okvirnog sporazuma broj CRS1025 o kreditnim linijama za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Francuske agencije za razvoj, kao Zajmodavca i Republike Srbije, kao Zajmoprimca i Nacrt posebnog sporazuma o Prvoj kreditnoj liniji broj CRS1025 01 D za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Republike Srbije, i Francuske agencije za razvoj.

Na osnovu navedenog zaključka Vlade, ovlašćena lica su dana 26. juna 2023. godine potpisala Okvirni sporazum broj CRS1025 o kreditnim linijama i Posebni sporazum o Prvoj kreditnoj liniji broj CRS1025 01 D za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji.

U skladu sa opštim odredbama Okvirnog sporazuma, Posebnim sporazumom su definisani finansijski uslovi i način na koji će se sredstva ovog zajma koristiti i otplaćivati:

- direktno zaduženje Republike Srbije: u iznosu od 135.000.000 evra;
- polugodišnja otplata zajma, 15. april i 15. oktobar svake godine;
- rok dospeća: deset godina, uključujući period počeka od tri godine, uz otplatu glavnice u 14 jednakih polugodišnjih rata, od kojih prva dospeva 15. oktobra 2026. godine, a poslednja 15. aprila 2033. godine;
- pristupna naknada: 0,25% na ukupnu glavicu Posebnog sporazuma o Prvom kreditu i plaća se iz sredstava Zajmoprimca;
- naknada na nepovučena sredstva iznosi 0,25% na godišnjem nivou;
- kamatna stopa: šestomesečni EURIBOR + fiksna marža koja trenutno iznosi 0,60%, a za iznose povlačenja koji su jednaki ili preko 3.000.000,00 evra postoji mogućnost izbora fiksne kamatne stope,
- rok raspoloživosti zajma: sredstva zajma se mogu povlačiti do 15. februara 2024. godine.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbom člana 1. ovog zakona predviđa se potvrđivanje Okvirnog sporazuma broj CRS1025 o kreditnim linijama za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Francuske agencije za razvoj, kao Zajmodavca i Republike Srbije, kao Zajmoprimca, koji je potpisan u Beogradu, 26. juna 2023. godine u originalu na engleskom jeziku.

Odredba člana 2. ovog zakona sadrži tekst Okvirnog sporazuma broj CRS1025 o kreditnim linijama za finansiranje Programske operacije za razvojnu politiku zelenog rasta u Srbiji između Francuske agencije za razvoj, kao Zajmodavca i Republike Srbije, kao Zajmoprimca, u originalu na engleskom jeziku i prevodu na srpski jezik.

U odredbi člana 3. uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. FINANSIJSKE OBAVEZE I PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA NASTAJU IZVRŠAVANJEM ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona obezbeđivaće se sredstva u budžetu Republike Srbije.